4.1

sector primario e industrias relacionadas

Este capítulo adicarase ó estudio das actividades agrupadas baixo o epígrafe de sector primario e industrias relacionadas, que englobaría ós subsectores agro-gandeiros, mar-industria e silvicultura-madeira. Tras unha aproximación xeral ó sector primario, onde analizamos as variables relacionadas co emprego, o peso do sector na economía galega e estatal, e as variables empresariais, se analizan os tres subsectores mencionados por separado. Este estudio subdividirase nunha primeira parte adicada á situación estructural do subsector considerado e outra parte adicada ó sector industrial propiamente dito.

O estudio do sector primario partirá da información facilitada pola EPA, os Presupostos Xerais da Xunta, o "Anuario de estatística agraria 1998" da Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, o Directorio de Agroindustria galega, os Consellos reguladores das denominacións de orixe e mailo Ardán.

A **importancia do sector primario** para Galicia dedúcese do **cadro 1.1.5.** (*VEB das comunidades autónomas 1999*), onde se aprecia que, segundo os datos Funcas, o sector primario representa o 8,9% do VEB a custo de factores de Galicia. Como se pode apreciar, esta porcentaxe é bastante superior á media estatal (4,6%), sendo a sexta comunidade co maior peso deste sector nas súas respectivas economías, por detrás de A Rioxa, Castela-A Mancha, Castela e León, Estremadura e Andalucía.

Unha das características fundamentais da evolución do sector primario en Galicia é o continuo **descenso do peso da poboación ocupada**. En 1999, a poboación ocupada no sector primario representou o 18,4% da poboación ocupada galega (173 miles de persoas) fronte ó 19,8% (181,8 miles de ocupados) do ano anterior. Non obstante, ó igual que no ano 1998, 1999 presentou só un descenso da poboación ocupada na agricultura e na gandería, xa que a pesca experimenta unha mellora

CADRO 4.1.1.

Poboación ocupada na agricultura e na pesca 1998-99: distribución por sexo e grupos de idade

(en miles de persoas)

	Total		Homes		Mulleres	
	1998	**1999**	**1998**	**1999**	**1998**	**1999**
16 - 24 anos	12,3	10,3	8,6	6,9	3,7	3,4
25 - 54 anos	109,5	112,9	59,0	61,7	50,5	51,2
55 e máis anos	60,0	49,9	24,3	19,1	35,7	30,8
Total	**181,8**	**173,0**	**91,9**	**87,7**	**89,9**	**85,4**

Fonte: *IGE*

CADRO 4.1.2.

Sector primario 1998: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Complexo mar-industria	737	558.572,36	83.737,01	25.227,91	386.749,68	26
Complexo agro-gandeiro	1.167	819.072,38	79.535,91	9.699,72	325.407,70	18
Complexo silvicultura-madeira	715	282.700,86	60.589,99	21.280,91	213.105,85	19
Total	**2.619**	**1.660.345,60**	**223.862,91**	**56.208,54**	**925.263,23**	**21**
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	**23,58%**	**29,87%**	**20,83%**	**19,24%**	**23,19%**	

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.

Sector primario 1997-98: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1997	1998	98/97
Vigo	35.082,58	35.859,85	2,2
A Coruña	19.844,82	21.401,38	7,8
Santiago	14.605,58	15.446,99	5,8
Redondela	8.228,65	7.819,03	-5,0
Carballo	5.631,25	6.654,40	18,2
Ribeira	5.323,28	6.257,46	17,5
O Porriño	5.756,79	6.002,67	4,3
Cangas	5.011,54	5.314,31	6,0

Fonte: *Ardán*

en termos de poboación ocupada neste subsector.

Como se pode apreciar no **cadro 2.1.6.** (*Poboación ocupada 1998-1999: distribución segundo sectores económicos)*, a poboación ocupada na agricultura e gandería descende un 8,7% en relación ó ano anterior (13,3 miles de persoas), en tanto que o subsector pesqueiro experimenta un crecemento do 16,1% no que ó número de traballadores ocupados se refire (4,7 miles de ocupados máis). A provincia de Lugo concentra o maior volume de traballadores no campo, ó acoller ó 35,5% da poboación ocupa-

CADRO 4.1.4.

Evolución da actividade no sector primario 1997-98: ingresos, custos e resultados

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	*(%)*	*(en millóns de pesetas)*	*(%)*	
Ingresos de explotación	1.466.318,18	100,00	1.660.345,60	100,00	13,2
Consumo e outros gastos de explotación	1.258.468,89	85,83	1.436.482,69	86,52	14,1
Valor engadido bruto a custo dos factores	207.849,29	14,17	223.862,91	13,48	7,7
Gastos de persoal	127.996,45	8,73	137.445,52	8,28	7,4
Resultado económico bruto da explotación	79.852,84	5,45	86.417,38	5,20	8,2
Amortizacións	30.127,71	2,05	32.756,92	1,97	8,7
Resultado económico neto da explotación	49.725,13	3,39	53.660,46	3,23	7,9
Resultado financeiro	- 12.144,85	-0,83	- 10.970,49	-0,66	9,7
Ingresos financeiros	13.735,21	0,94	13.024,00	0,78	-5,2
Gastos financeiros	25.880,05	1,76	23.994,48	1,45	-7,3
Resultado de actividades ordinarias	37.580,29	2,56	42.689,98	2,57	13,6
Resultado de actividades extraordinarias	8.638,46	0,59	- 2.791,25	-0,17	-132,3
Resultado antes de impostos	46.218,75	3,15	39.898,72	2,40	-13,7
Impostos	13.465,66	0,92	16.447,11	0,99	22,1
Resultado neto do exercicio	32.753,09	2,23	23.451,62	1,41	-28,4
Cash-flow	62.880,79	4,29	56.208,54	3,39	-10,6

Fonte: *Ardán*

da na agricultura e gandería. No caso da pesca, é a provincia de Pontevedra a que concentra a maior porcentaxe de poboación ocupada, acollendo ó 49,7% do total da poboación ocupada adicada á pesca.

Os datos do devandito cadro confirman non só o maior peso da man de obra feminina no campo, o 57% da poboación ocupada no subsector agrícola e gandeiro, senón tamén que este peso relativo aumenta respecto ó ano anterior, cando representaba o 55,9%. Este peso da man de obra feminina débese, en boa medida, ó papel das axudas familiares. Estas axudas familiares na agricultura representan o 73,8% do total (37,7 miles de persoas) e, dentro destas, a muller significou, ó igual que no ano anterior, o 70,6% (26,6 miles de persoas).

Respecto á poboación ocupada, o descenso experimentado en 1999 prodúcese por mor da caída no grupo de 16-24 anos e no de 55 e máis anos, que supera o crecemento da poboación ocupada no grupo de persoas comprendidas entre 25 e 54 anos. Esta tendencia prodúcese tanto no caso dos homes como no das mulleres.

No ano 1998 prodúcese un descenso da renda agraria ou VEBcf nun 2,8%, ata acadalos 153.357,7 millóns de pesetas, e un aumento da producción final agraria (sectores agrícola, gandeiro e forestal) do 0,2%. No caso do subsector mar-industria, a producción de pesca fresca descende un 8,1%, ata as 157.302,8 toneladas, mentres que a producción acuícola medra un 15,4% respecto a 1998, ata as 274.343 toneladas. En ámbolos dous casos aumenta o valor da producción en primeira venda (6,3% e 0,4%, respectivamente).

Finalmente, os **cadros 4.1.2**, **4.1.3.**, **4.1.4.**, **4.1.5.**, e **4.1.6.** reflicten a situación empresarial das actividades relacionadas co sector primario. Segundo o criterio de selección de empresas considerado polo Ardán, o sector primario está formado por 2.619 empresas, cun emprego medio de 21 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 223.862,9 millóns de pesetas. Comparado coa

CADRO 4.1.5.

Evolución do investimento e do financiamento no sector primario 1997-98

	1997 (en millóns de pesetas)	1997 (%)	1998 (en millóns de pesetas)	1998 (%)	98/97
Activo total	826.668,68	100,00	925.263,23	100,00	11,9
Activo fixo (neto)	332.010,41	40,16	374.588,97	40,48	12,8
Gastos amortizables	4.042,27	0,49	4.134,18	0,45	2,3
Inmobilizado inmaterial	14.587,93	1,76	16.985,55	1,84	16,4
Inmobilizado material	221.201,94	26,76	247.316,55	26,73	11,8
Outro inmobilizado	91.755,19	11,10	105.795,14	11,43	15,3
Outro activo fixo	423,08	0,05	357,55	0,04	-15,5
Circulante neto	494.658,27	59,84	550.674,27	59,52	11,3
Existencias	149.512,50	18,09	174.087,63	18,81	16,4
Debedores	270.822,55	32,76	296.747,53	32,07	9,6
Tesourería	34.080,72	4,12	42.004,50	4,54	23,3
Outro activo circulante	40.242,51	4,87	37.834,61	4,09	-6,0
Fontes de financiamento	826.668,68	100,00	925.263,23	100,00	11,9
Financiamento permanente	420.094,05	50,82	458.975,17	49,60	9,3
Fondos propios	281.542,96	34,06	301.850,10	32,62	7,2
Recursos alleos l/p	111.206,91	13,45	126.269,47	13,65	13,5
Ingresos distribuidos en varios exercicios	27.344,18	3,31	30.855,61	3,33	12,8
Acreedores a curto plazo	406.574,63	49,18	466.288,06	50,40	14,7
Fondo de rotación	88.083,65	10,66	84.386,21	9,12	-4,2

Fonte: *Ardán*

situación empresarial de Galicia analizada polo Ardán, este sector acolle o 23,6% das empresas e xera o 20,8% do VEB a custo de factores.

O devandito **cadro 4.1.2.** amosa que son as actividades relacionadas co subsector agrogandeiro as que engloban un maior número de empresas (1.167 empresas) xerando o 49,3% do total de ingresos de explotación do sector primario e o 35,5% do valor engadido bruto a custo de factores. O subsector mar-industria, a pesares de acoller un menor número de empresas, 737, produce o 37,4% do VEB.

O principal **núcleo de localización** segundo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 4.1.3.**, é Vigo, cun total de 35.859,8 millóns de pesetas, un 2,2% máis que no ano anterior, seguido de A Coruña, cun valor engadido bruto xerado de 21.401,4 millóns de pesetas, un 7,8% superior ó do ano anterior.

Respecto á **evolución da actividade**: ingresos, custos e resultados, o **cadro 4.1.4.** reflicte que no ano 1998 as empresas do sector primario consideradas no seu conxunto presentaron unha caída no seu resultado neto do exercicio do 28,4% para situarse nos 23.451,6 millóns de pesetas, así como un incremento do resultado de actividades ordinarias do 13,6%. Neste ano prodúcese un aumento do VEB e dos ingresos de explotación (7,7% e 13,2%, respectivamente), así como unha reducción do *cash-flow* (10,6%). En termos dos ingresos de explotación, en 1998 descende o peso do VEB a custo de factores e do *cash-flow*, para situarse no 13,5% e no 3,4%, respectivamente, fronte ó 14,2% e 4,3% do ano anterior.

En relación ó **investimento** e ó **financiamento**, **cadro 4.1.5.**, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 15,3% do circulante

CADRO 4.1.6.

Sector primario 1997-98: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	8,99%	11,41%	15,07%	23,65%	10,61%	15,89%	2,12%	3,34%	0,69%	0,96%	2,69%	3,24%
1997	9,69%	10,26%	14,82%	24,26%	10,64%	16,54%	2,14%	3,18%	0,81%	1,12%	2,55%	3,06%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	5,92%	6,80%	2,48%	3,55%	2,33	1,89	13,42%	16,90%	2,48%	2,74%	2,19	2,46
1997	6,13%	6,62%	2,55%	3,46%	2,29	1,84	13,11%	14,92%	2,89%	3,09%	2,24	2,54

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.1.1.

Presupostos consolidados da Consellería de Agricultura 1998-99: distribución dos créditos por programas

	1998	1999	99/98
	(en millóns de pesetas)		*(%)*
Capacitación extensión agraria	1.419	1.537	8,32
Formación Profesional F.S.E.	302	253	-16,23
Protección do medio ambiente natural	-	-	-
Infraestructuras, reforma e desenvolvemento agr.	4.430	4.739	6,98
Prevención e defensa contra incendios forestais	-	-	-
Desenvolvemento rural	2.267	1.767	-22,06
Investigación e experimentación agraria	-	-	-
Servicios Xerais de Agricultura	2.364	2.333	-1,31
Promoc. cooperativismo e S. de Div. de Tec. Agr.	323	312	-3,41
Sanidade animal e vexetal	2.253	2.689	19,35
Ord., reestr., fomento e mellora da prod. agraria	5.132	6.129	19,43
Ord., reestr. e desenvolvemento do sector forestal	-	-	-
Regulación de productos e mercados agrarios	895	768	-14,19
Ordenación e creación de industrias agroaliment.	211	169	-19,91
Mellora da competitividade	-	-	-
Apoio ó investimento estratéxico	-	-	-
Plan Galego de Investigación	925	966	4,43
Elaboración e difusión estatística	14	7	-50,00
Fomento de cultivos alternativos	-	341	-
Fomento do sector gandeiro	5.949	9.008	51,42
Fomento das industrias agroalimentarias	3.403	3.746	10,08
Fomento da comercialización agroindustrial	648	1.043	60,96
Total	**32.485**	**35.807**	**10,23**

Fonte: *Xunta* , *Presupostos xerais da C.A.*

neto, acadando un fondo de rotación de 84.386,2 millóns de pesetas, un 4,2% inferior ó existente o ano anterior. O 84,7% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 49,6% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 7,2% respecto ó ano anterior, supoñen o 32,6% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 13,5%, cun peso relativo do 13,7% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 925.263,2 millóns de pesetas, un 11,9% superior ó valor de 1997, dos que 374.589 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 12,8% superior respecto ó ano anterior). Os 550.674,3 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 11,3% en relación a 1997.

No que ó **estudio económico e financiero** se refire, o **cadro 4.1.6.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos e unha diminución dos custos gastos de persoal e carga financeira dun xeito relativo. A rendibilidade económica descende ata o 5,92% pese ó incremento da rotación, mentres que a rendibilidade financeira antes de impostos crece no período por mor da reducción do custo da débeda.

4.1.1.- Subsector agro-gandeiro

A análise do subsector agro-gandeiro estructúrase en tres partes onde se analizará o subsector agrogandeiro no seu conxunto, para posteriormente considera-lo estudio da agricultura e da gandería por separado.

A Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria e mailo Instituto Lácteo e Gandeiro de Galicia (ILGGA) son os encargados de levar a cabo as políticas relacionadas co ámbito agro-gandeiro. O **cadro 4.1.1.1**. amosa o presuposto total consolidado da Consellería de Agricultura, que ascendeu a 35.807 millóns de pesetas no ano 1999, un 10,2% superior ó de 1998, dos que 21.848 millóns (o 61%) corresponde ó presuposto da

CADRO 4.1.1.2.

Presupostos da Consellería de Agricultura 1998-99: distribución económica

(en millóns de pesetas)

	Consellería			Organismo Autónomo (1)			Total		
	1998	1999	99/98 (%)	1998	1999	99/98 (%)	1998	1999	99/98 (%)
Operacións correntes	7.410	7.424	0,2	827	869	5,1	8.237	8.293	0,7
Operacións de capital	25.072	28.376	13,2	10.615	13.090	23,3	35.687	41.466	16,2
Total bruto	32.482	35.800	10,2	11.442	13.959	22,0	43.924	49.759	13,3
Transferencias internas	11.439	13.952	22,0				11.439	13.952	22,0
Total consolidado	21.043	21.848	3,8	11.442	13.959	22,0	32.485	35.807	10,2

(1) Instituto Lácteo e Gandeiro de Galicia

Fonte: *Xunta, Presupostos xerais da C.A.*

CADRO 4.1.1.3.

Macromagnitudes agrarias 1997-98

(en millóns de pesetas)

	1997	1998					98/97
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	(%)
Produción total agraria	399.525,6	412.924,7	139.259,0	129.564,9	61.512,5	82.588,3	3,4
Reemprego no sector agrario	103.320,5	115.986,7	41.483,4	47.816,1	10.742,2	15.944,9	12,3
Produción final agraria	296.205,0	296.938,0	97.775,6	81.748,8	50.770,2	66.643,4	0,2
Achega subsector agrícola	65.354,8	59.181,3	16.247,0	8.361,2	9.652,3	24.920,8	-9,4
Achega subsector gandeiro	181.142,8	190.240,2	63.761,0	59.601,6	35.275,8	31.601,8	5,0
Achega subsector forestal	39.916,6	36.791,9	14.852,6	8.869,2	4.551,9	8.518,2	-7,8
Outras producións	9.790,8	10.724,6	2.915,0	4.916,8	1.290,2	1.602,6	9,5
Gastos fóra do sector	108.692,7	114.120,7	44.019,0	29.056,7	21.013,1	20.031,9	5,0
Valor engadido bruto a p.m.	187.512,3	182.817,3	53.756,6	52.692,1	29.757,1	46.611,5	-2,5
Subvencións de explotación	14.062,4	13.675,6	4.343,8	6.198,6	1.904,6	1.228,6	-2,8
Valor engadido bruto ó c.f.	201.574,7	196.492,9	58.100,4	58.890,7	31.661,7	47.840,1	-2,5
Amortizacións	43.775,1	43.117,2	14.872,5	13.903,7	7.443,3	6.897,7	-1,5
Valor engadido ó c.f. ou renda agraria	157.799,6	153.375,7	43.227,9	44.987,0	24.218,4	40.942,4	-2,8

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

consellería e os 13.959 millóns restantes (o 39%), ó seu organismo autónomo.

O **cadro 4.1.1.1.** amosa que os principais programas son os de Fomento do sector gandeiro; o de Ordenación, Reestructuración, Fomento e Mellora da Producción Agraria; e o de Infraestructura, reforma e desenvolvemento agrario. O primeiro, con 9.008 millóns de pesetas (un 51,4% máis que en 1998), ten como obxectivo a modernización das explotacións agrarias. O segundo, con 6.129 millóns (un 19,4% superior ó do ano anterior), ten por obxecto accións que inciden no incremento de rendibilidade das explotacións, dentro do marco da PAC. E, finalmente, o programa de Infraestructura, reforma e desenvolvemento agrario, con 4.739 millóns, busca reforzar e reorganiza-las estructuras agrarias, coa finalidade de lograr explotación viables e consolida-la propiedade das explotacións agrarias.

Tal e como reflicte o **gráfico 4.1.1.1.**, o subsector agrícola presenta unha importante supeditación ó sector gandeiro, xa que este último representa o 64,1% do total da producción final agraria en 1998, mentres que o subsector agrícola acolle o 19,9% da produción final agraria. Comparado coa situación do ano anterior, aumenta a importancia do subsector gandeiro, en tanto que descende a do subsector agrícola, xa que as porcentaxes da producción

GRÁFICO 4.1.1.1.

Achega dos principais subsectores á producción final agraria 1997-98

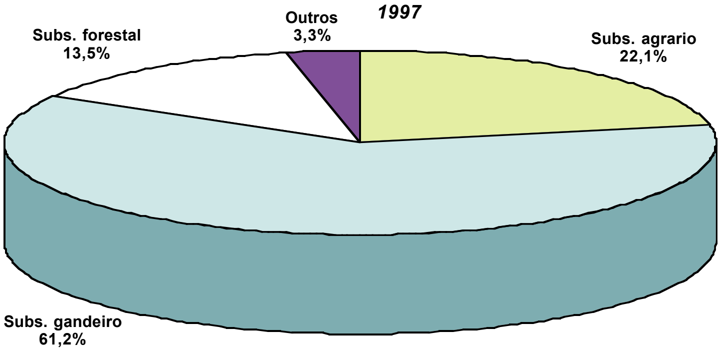

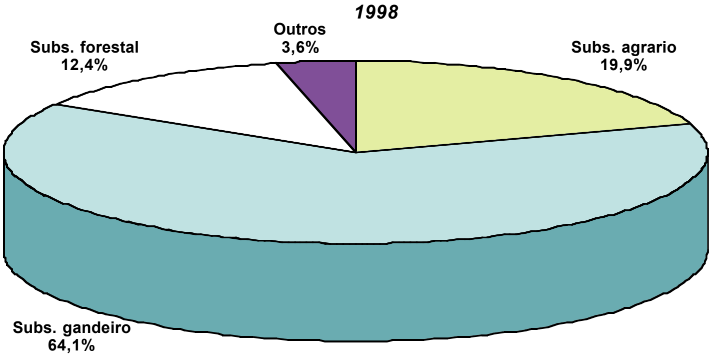

Fonte: *Consellería de Agricultura, Montes e Política Agroalimentaria.*

CADRO 4.1.1.4.

Distribución xeral da terra 1998: análise da superficie segundo aproveitamento

(en ha.)

	Terras de cultivo		Prados e pasteiras			Terreo forestal	Outros	Total terras
	Secaño	Total	Prados	Pasteiras	Total			
A Coruña	106.667	113.087	66.000	69.670	135.670	463.210	81.119	793.086
Lugo	160.119	169.104	100.571	75.719	176.290	578.899	56.002	980.295
Ourense	43.883	50.425	56.092	29.458	85.550	520.215	71.640	727.830
Pontevedra	45.132	60.983	29.604	26.224	55.828	272.229	57.416	446.456
Total	355.801	393.599	252.267	201.071	453.338	1.834.553	266.177	2.947.667

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

CADRO 4.1.1.5.

Macromagnitudes agrarias 1997-98: gastos de fóra do sector

(en millóns de pesetas)

	1997	1998					98/97
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total (%)
Sementes selectas e pés	4.557,7	3.997,6	1.556,8	803,8	879,5	757,5	-12,3
Pensos para o gando	38.999,1	39.788,0	16.714,5	6.436,6	9.206,7	7.430,2	2,0
Fertilizantes	5.108,4	5.133,0	2.772,3	1.247,1	174,1	939,5	0,5
Emendas	268,9	292,4	92,4	103,9	33,0	63,1	8,7
Enerxía	8.713,3	9.807,7	3.848,8	3.012,5	1.278,2	1.668,2	12,6
Lubricantes	1.320,5	1.450,9	575,5	636,8	18,9	219,7	9,9
Pneumáticos	3.117,1	3.187,6	1.210,0	910,0	485,6	582,0	2,3
Productos fitosanitarios	1.567,7	1.645,5	647,9	245,5	384,9	367,2	5,0
Tratamentos zoosanitarios	6.248,6	7.374,5	2.380,4	2.586,3	1.362,0	1.045,8	18,0
Reparación de maquinaria	30.719,4	33.255,0	11.602,9	11.078,2	5.176,2	5.397,7	8,3
Reparación de construccións	4.417,9	4.452,8	1.302,5	1.168,9	1.273,4	708,0	0,8
Outros gastos	3.654,1	3.735,7	1.315,0	827,1	740,6	853,0	2,2
Total	**108.692,7**	**114.120,7**	**44.019,0**	**29.056,7**	**21.013,1**	**20.031,9**	**5,0**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

final agraria eran do 61,2% e 22,1%, respectivamente.

O valor engadido ó custo de factores ou **renda agraria** descende un 2,8% no ano 1998 respecto ó ano anterior, para situarse nos 153.375,7 millóns de pesetas.

O devandito **cadro 4.1.1.3.** reflicte a vocación comercial do sector agrario, entendido como o cociente entre a producción final agraria e a producción total agraria. Esta relación pon de manifesto un descenso da mesma en 1998 respecto a 1997, ó pasar dun 74,1% en 1997 ó 71,9% do ano 1998. Pola contra, o reemprego no sector agrario aumenta desde o 25,9% ata o 28,1% de 1998.

Respecto á **distribución xeral de terras**, **cadro 4.1.1.4**., a meirande parte da superficie galega (2.947.667 hectáreas) corresponde a terreo forestal (un 62,2%), en tanto que a superficie adicada a terras de cultivo e a prados e pasterios representa o 13,4% e o 15,4% do total, repectivamente.

O devandito cadro reflicte a importancia do sector agrario na provincias de Lugo e Ourense en comparación coas outras provincias galegas, sendo Lugo a provincia que máis superficie adica a terras de cultivo (o 17,3% da súa superficie) e a prados e pasteiras (o 18%), e no concernente ó terreo forestal, Ourense adica o 71,5% da súa superficie fronte ó 61% da provincia de Pontevedra.

Os **gastos de fóra do sector** son outro elemento a ter en conta á hora de analiza-lo subsector agrogandeiro, xa que son un índice do grao de avance tecnolóxico e de integración. Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.5.**, estes gastos aumentaron nun 5% en 1998 respecto ó ano anterior, sendo as partidas máis importantes as dos gastos en pensos para gando (directamente relacionados coa gandería industrial) e as de reparación de maquinaria, que suman un valor de 73.043 millóns de pesetas, é dicir, o 64% do total dos gastos de fóra do sector.

Outro gasto a ter en conta é o consumo agrícola de fertilizantes. O **cadro 4.1.1.6.** amosa que Galicia consumiu en 1998 un total de 77,7 miles de toneladas de fertilizantes agrícolas. En 1999 o consumo ascendeu a 74.000 toneladas de fertilizantes, un 4,8% menos que no ano anterior, sendo a novena comunidade en

CADRO 4.1.1.6.

Consumo agrícola de fertilizantes nas CC.AA. 1998-99

(en miles de Tm)

	1998	1999	99/98 (%)	Tm/1000 Ha. (1) 1998	Tm/1000 Ha. (1) 1999
Andalucía	421,90	430,10	1,94	72,42	73,82
Aragón	191,80	205,00	6,88	71,38	76,29
Asturias	10,20	12,30	20,59	30,75	37,08
Baleares	8,60	9,90	15,12	36,85	42,42
Canarias	22,20	20,30	-8,56	177,36	162,18
Cantabria	5,80	3,20	-44,83	21,54	11,88
Castela - A Mancha	241,70	253,70	4,96	46,99	49,33
Castela e León	521,60	590,66	13,24	86,43	97,88
Cataluña	152,90	150,60	-1,50	124,65	122,77
Comunidade Valenciana	235,90	216,90	-8,05	189,77	174,48
Estremadura	104,00	100,30	-3,56	33,04	31,87
Galicia	**77,70**	**74,00**	**-4,76**	**84,13**	**80,13**
Madrid	16,60	13,60	-18,07	37,66	30,85
Murcia	121,60	131,60	8,22	175,76	190,21
Navarra	82,10	61,60	-24,97	133,26	99,99
País Vasco	31,20	30,90	-0,96	112,59	111,50
A Rioxa	32,50	32,30	-0,62	116,74	116,02
Total	2.278,30	2.337,20	2,59	77,24	79,24

(1) o consumo de fertilizantes por Ha. cálculase a partir dos datos da Superficie Agraria Util de cada C.A. proporcionados polo Ministerio para 1998

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

CADRO 4.1.1.7.

Inscricións de máquinas agrícola novas en Galicia e España 1998-99

1998

	Tractores	Motocultores	Total (1)
Galicia	1.749	698	2.447
España	25.063	1.358	27.209
G/E	7,0	51,4	9,0

1999

	Tractores	Motocultores	Total (1)
Galicia	1.784	723	2.507
España	22.541	1.405	24.598
G/E	7,9	51,5	10,2

99/98

	Tractores	Motocultores	Total (1)
Galicia	2,0	3,6	2,5
España	-10,1	3,5	-9,6

(1) o total para España inclúe outras maquinas como por exemplo colleitadoras de cereais

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

canto ó consumo dos mesmos. Comparado co total estatal, Galicia consumiu o 3,2% do total consumido en España, fronte ó 3,4% do ano 1998.

Ponderándoo segundo a superficie agraria útil de cada comunidade, o consumo descende desde os 84,1 toneladas por cada mil hectáreas de 1998 ata as 80,1 toneladas en 1999. Comparada coas outras comunidades autónomas, Galicia sería a novena comunidade, cun consumo superior á media estatal, que foi de 79,2 toneladas por cada mil hectáreas.

Finalmente, un último gasto fóra do sector a ter en conta é a inscrición de maquinaria. Tal

CADRO 4.1.1.8.

Indices de prezos percibidos polos agricultores 1998-99: medias anuais españolas

	1998	1999	99/98
	anobase 1990=100		(%)
Productos vexetais	115,16	117,23	1,8
Productos agrícolas	115,11	116,98	1,6
Cereais consumo humano	95,47	91,97	-3,7
Cereais penso	86,92	88,96	2,3
Leguminosas consumo humano	121,73	162,20	33,2
Leguminosas penso	98,49	96,94	-1,6
Pataca	127,67	105,83	-17,1
Hortalizas	114,99	110,44	-4,0
Froitas frescas (non cítricos)	110,24	91,14	-17,3
Viño e mosto	168,33	217,94	29,5
Sementes	95,02	94,10	-1,0
Flores e plantas ornamentais	124,42	115,13	-7,5
Productos animais	109,61	102,75	-6,3
Vacún para abasto	108,29	105,38	-2,7
Ovino para abasto	120,82	116,97	-3,2
Cabrún para abasto	124,99	127,85	2,3
Porcino para abasto	98,51	91,31	-7,3
Aves para abasto	105,16	87,79	-16,5
Coellos para abasto	93,23	89,58	-3,9
Productos gandeiros	119,66	114,23	-4,5
Leite	124,71	122,63	-1,7
Ovos	107,38	94,81	-11,7
La	112,11	54,24	-51,6
Índice xeral de prezos percibidos	113,09	111,82	-1,1

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

CADRO 4.1.1.9.

Axudas estructurais á agricultura 1998

	Número	Investimento	Subvención
		(en pesetas)	
Posta en producción de superficies infrautilizadas en montes veciñais	17		93.609.870
Mellora da eficacia dos sitemas productivos agrarios	181		255.089.145
Axudas a superficies con cultivos herbáceos	38.685		2.274.592.495
Primas a productores de vacún de carne (becerros)	7.552		252.917.610
Primas a gandeiros de ovino-caprún	4.448		658.559.452
Primas a gandeiros con vacas mosexas	27.203		4.815.942.486
Mellora das estructuras de explotacións agrarias (RD 1887/91, 204/96) (só subvención directa)			
A)Primeira instalación de agricultores novos	462	1.155.023.176	969.150.718
B)Investimentos en plans de mellora de explotacións	1.733	9.401.529.249	1.239.959.499
C)Axudas para a introdución á contabilidade	801		40.851.250
D)Axudas a agrupacións de xestión	56		163.843.878
R)Investimentos en plans de mellora fóra da acción común	4	31.748.010	4.762.200
Cesamento anticipado na actividade agraria	643		755.200.000
Indemnizacións compensatorias a zonas de montaña desfavorecidas	25.506		1.448.436.987
Protección integrada do viñedo	264		24.149.350
Razas autóctonas en perigo de extinción	104		15.368.000
Paisaxe viñedos ribeira sacra	429		16.912.960
Sistemas extensivos de pastoreo	55		34.072.890
Abandono producción leiteira	5.652		496.558.326
Total	**113.795**	**10.588.300.435**	**13.559.977.116**

Fonte: *Conselleria de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

e como reflicte o **cadro 4.1.1.7.**, que recolle a composición do censo da maquinaria da comunidade autónoma, no ano 1999 prodúcese un crecemento tanto no número de tractores como no número de motocultores (2% e 3,6%, respectivamente). En termos absolutos, o número de tractores acada a cifra de 1.784 en 1999, fronte ós 1.749 do ano anterior, en tanto que no caso dos motocultores, pásase dos 698 de 1998 ós 723 do ano considerado. Este aumento das

CADRO 4.1.1.10.

Industrias agrarias a 1-9-1998 (1): distribución segundo sectores

Sectores	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Cárnicas	49	51	56	65	221
Vinícolas e de alcohois	79	77	70	59	285
Manipulación e procesado de flores, tubérculos e productos hortofrutícolas	53	71	65	53	242
Alimentación animal	40	35	4	24	103
Lácteas	36	38	8	19	101
Outras agroindustrias (2)	28	44	32	20	124
Total	285	316	235	240	1.076

(1) os datos foron extraídos de rexistros administrativos, polo que o feito de aparecer non implica que tódalas industrias estén activas
(2) comprende: manipulación de mel, clasificación e envasado de ovos e outras actividades
Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega*

CADRO 4.1.1.11.

Industrias agrarias a 1-1-1998: distribución segundo intervalos de emprego

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
de 1 a 5 traballadores	200	255	189	163	807
de 6 a 10 traballadores	31	30	22	36	119
de 11 a 25 traballadores	19	16	13	20	68
de 26 a 50 traballadores	17	9	5	11	42
máis de 50 traballadores	10	6	4	10	30
Outros	8		2		10
Total	**285**	**316**	**235**	**240**	**1.076**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega*

inscricións de maquinaria agrícola, unido ó descenso do número de explotacións, leva a un aumento do parque.

O **cadro 4.1.1.8.** reflicte os prezos percibidos polos agricultores nos dous últimos anos, onde se aprecia que, en 1999, estos descenderon 1,1% respecto ó ano anterior fronte ó descenso de 1,6% experimentado en 1998. A causa principal deste descenso é o descenso dos precios dos productos animais e gandeiros, que supera o crecemento no caso dos productos agrícolas e vexetais.

Finalmente, o **cadro 4.1.1.9.** reflicte as diferentes axudas á explotacións agrarias outorgadas en 1998, segundo os datos da Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria. O número de medidas ou liñas de actuación expedidas en 1998 ascendeu a 113.795 (un 3% superior ó experimentado o ano anterior), cun volume total de investimentos de 10.588,3 millóns de pesetas (centrados en tres liñas) e un volume total de subvencións de 13.560 millóns.

Os tres principais grupos de axudas, atendendo ó número de axudas estructurais e ás subvencións recibidas, son os de as "axudas a superficies con cultivos herbáceos", "primas a gandeiros con vacas mosexas" e "indemnizacións compensatorias a zonas de montaña desfavorecidas", que acollen ó 80,3% do total das axudas e ó 63% das subvencións.

En termos de investimentos, **cadro 4.1.1.9.**, todos van dirixidos a plans de mellora das estructuras de explotacións agrarias, que acollen os 10.588 millóns investidos –9.401,5 millóns de pesetas para investimentos en plans de mellora de explotacións, 1.155 millóns por primeira instalación de agricultores novos e 31,7 millóns en investimentos en plans de mellora fóra da acción común–, e unhas subvencións por valor de 2.418,6 millóns de pesetas.

• Industrias relacionadas.-

Unha primeira aproximación ás industrias agro-gandeiras está recollida nos **cadros 4.1.1.10.** e **4.1.1.11.,** onde se amosa que a 1 de

CADRO 4.1.1.12.

Complexo agro-gandeiro 1998: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Producción gandeira	28	5.726,45	749,20	156,02	3.527,38	7
Producción avícola	12	2.928,17	536,21	147,17	1.354,00	12
Industria cárnica	62	45.581,79	6.743,25	1.287,59	21.357,41	29
Industria láctea	31	123.784,70	7.482,72	- 8.509,11	50.240,81	53
Producción de alimentación animal	33	47.451,67	7.368,88	2.434,49	23.170,20	33
Fariñas, pan, dulces e pastelerías	99	19.840,37	7.071,63	1.794,74	11.949,73	22
Fabr. de bebidas con base alcohólica exc. viño	6	9.411,82	3.999,09	1.833,25	8.036,03	56
Fabricantes de viños	35	6.629,69	1.466,28	617,84	9.522,19	9
Fabr. de bebidas refrescantes non alcoh. e augas min.	18	19.572,77	5.058,09	1.921,68	16.505,30	39
Fabricantes doutros productos alimenticios	29	11.724,67	2.863,85	909,10	10.254,58	22
Distr. xeral maiorista de pdtos. aliment. e bebidas	282	204.191,17	11.453,19	3.011,15	69.821,73	13
Distr. especializada maior. pdtos. aliment. e bebidas	260	177.373,41	11.131,44	1.928,67	53.802,78	10
Distr. detallista de pdtos. alimenticios e bebidas	156	101.747,14	9.935,60	2.239,83	31.345,87	29
Distr. especializada maior. de gando e prod. granxas	116	43.108,57	3.676,50	- 72,70	14.519,71	8
Total	**1.167**	**819.072,38**	**79.535,91**	**9.699,72**	**325.407,70**	**18**
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	**10,50%**	**14,73%**	**7,40%**	**3,32%**	**8,16%**	

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.1.13.

Complexo agro-gandeiro 1997-98: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1997	1998	98/97
A Coruña	11.859,49	12.773,96	7,7
Vigo	6.221,71	6.416,89	3,1
Oleiros	4.497,16	4.834,71	7,5
Arteixo	5.720,83	4.336,75	-24,2
O Porriño	3.376,16	3.460,29	2,5
Santiago	3.343,91	3.435,62	2,7
Lugo	2.975,61	3.147,39	5,8
Ourense	2.327,13	2.469,14	6,1

Fonte: *Ardán*

setembro de 1998 había un total de 1.076 empresas, das que 807 acollían a 5 ou menos traballadores, e tan só 72 empresas tiñan 26 ou máis traballadores.

Atendendo á desagregación segundo subsectores, o máis importante en canto ó número de empresas é o subsector vinícola e de alcohois, con 285 empresas (26,5%), das que 77 están ubicadas na provincia de Lugo e 70 na de Ourense. Como reflicte o **cadro 4.1.1.10.**, este subsector é o que presenta o maior número de industrias en tódalas provincias agás en Pontevedra, onde é superado polas industrias cárnicas (65).

A provincia de Lugo é a que acolle ó maior número de industrias, con 316 (o 29,4% do total de industrias agrarias de Galicia), seguida de A Coruña, con 285, e Pontevedra e Ourense, con 240 e 235, respectivamente.

• Indicadores empresariais.-

Tal e como reflicte o **cadro 4.1.1.12.**, a metodoloxía seguida polo Ardán selecciona para o subsector agro-gandeiro 1.167 empresas, cun emprego medio de 18 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 79.535,9 millóns de pesetas. O devandito cadro amosa que son as actividades relacionadas coa distribución de productos alimenticios e bebidas as que engloban un maior número de empresas (698 empresas) xerando o 59% do total de ingre-

CADRO 4.1.1.14.

Evolución da actividade no complexo agro-gandeiro 1997-98: ingresos, custos e resultados

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	747.628,20	100,00	819.072,38	100,00	9,6
Consumo e outros gastos de explotación	671.872,27	89,87	739.536,46	90,29	10,1
Valor engadido bruto a custo dos factores	75.755,93	10,13	79.535,91	9,71	5,0
Gastos de persoal	48.995,04	6,55	52.779,08	6,44	7,7
Resultado económico bruto da explotación	26.760,89	3,58	26.756,83	3,27	- 0,0
Amortizacións	10.391,51	1,39	11.081,37	1,35	6,6
Resultado económico neto da explotación	16.369,38	2,19	15.675,46	1,91	- 4,2
Resultado financeiro	- 3.136,68	-0,42	- 2.427,67	-0,30	22,6
Ingresos financeiros	5.618,93	0,75	5.488,69	0,67	- 2,3
Gastos financeiros	8.755,61	1,17	7.916,36	0,97	- 9,6
Resultado de actividades ordinarias	13.232,70	1,77	13.247,80	1,62	0,1
Resultado de actividades extraordinarias	2,80	0,00	- 8.917,28	-1,09	-
Resultado antes de impostos	13.235,50	1,77	4.330,52	0,53	- 67,3
Impostos	4.828,93	0,65	5.712,16	0,70	18,3
Resultado neto do exercicio	8.406,57	1,12	- 1.381,65	-0,17	-
Cash-flow	18.798,08	2,51	9.699,72	1,18	- 48,4

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.1.15.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo agro-gandeiro 1997-98

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	303.051,44	100,00	325.407,70	100,00	7,4
Activo fixo (neto)	118.664,92	39,16	133.765,72	41,11	12,7
Gastos amortizables	2.205,99	0,73	2.043,51	0,63	-7,4
Inmobilizado inmaterial	6.902,46	2,28	8.173,19	2,51	18,4
Inmobilizado material	80.690,14	26,63	88.251,17	27,12	9,4
Outro inmobilizado	28.698,95	9,47	35.186,85	10,81	22,6
Outro activo fixo	167,37	0,06	111,00	0,03	-33,7
Circulante neto	184.386,53	60,84	191.641,99	58,89	3,9
Existencias	52.569,68	17,35	55.163,54	16,95	4,9
Debedores	95.391,28	31,48	103.476,37	31,80	8,5
Tesourería	14.431,42	4,76	16.859,14	5,18	16,8
Outro activo circulante	21.994,14	7,26	16.142,94	4,96	-26,6
Fontes de financiamento	303.051,44	100,00	325.407,70	100,00	7,4
Financiamento permanente	144.349,80	47,63	142.186,01	43,69	-1,5
Fondos propios	96.740,39	31,92	93.019,89	28,59	-3,8
Recursos alleos l/p	41.495,11	13,69	43.148,09	13,26	4,0
Ingresos distribuidos en varios exercicios	6.114,30	2,02	6.018,04	1,85	-1,6
Acreedores a curto plazo	158.701,64	52,37	183.221,69	56,31	15,5
Fondo de rotación	25.684,89	8,48	8.420,29	2,59	-67,2

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.1.16.

Complexo agro-gandeiro 1997-98: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	7,60%	11,41%	11,82%	23,65%	8,60%	15,89%	1,69%	3,34%	0,48%	0,96%	2,09%	3,24%
1997	5,99%	10,26%	11,68%	24,26%	8,56%	16,54%	1,64%	3,18%	0,51%	1,12%	1,94%	3,06%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	5,33%	6,80%	1,79%	3,55%	2,91	1,89	12,79%	16,90%	2,08%	2,74%	2,28	2,46
1997	5,21%	6,62%	1,78%	3,46%	2,90	1,84	12,07%	14,92%	2,24%	3,09%	2,32	2,54

Fonte: *Ardán*

sos de explotación e o 40,9% do valor engadido bruto a custo de factores.

Dentro das actividades productivas salienta a industria láctea, onde as 31 empresas seleccionadas xeraron un valor engadido bruto a custo de factores de 7.482,7 millóns de pesetas, o 9,4% do total xerado polo subsector agro-gandeiro. O emprego medio nestas empresas foi de 53 persoas, cuns ingresos de explotación a 123.784,7 millóns de pesetas, o 15,1% dos ingresos totais do subsector.

Xunto a esta industria láctea, salientan as empresas pertencentes á industria cárnica (62 empresas) e á producción de alimentación animal (33), que xeran o 8,5% e 9,3% do total do valor engadido bruto deste subsector, respectivamente. O peso relativo dos seus ingresos de explotación representou, respectivamente, o 5,6% e o 5,8%.

Relacionando estes datos cos recollidos nos dous cadros anteriores, as actividades do complexo agro-gandeiro estrictamente productivas recollidas por Ardán (353 empresas) representa un 33% do total de industrias agrarias recollidas no *Directorio de agroindustrias galegas* da Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria. Atendendo ós diferentes subsectores, as actividades vinícolas e de alcohol recollidas por Ardán representan o 14,4% do total de industrias vitivinícolas do *Directorio* e a porcentaxe no caso das industrias cárnicas, lácteas e de alimentación animal ascende ó 28%, 30,7% e 32%, respectivamente.

O principal **núcleo de localización** atendendo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 4.1.1.13.**, é A Coruña cun total de 12.774 millóns de pesetas, un 7,7% máis que no ano anterior, seguido de Vigo, cun valor engadido bruto xerado de 6.416,9 millóns de pesetas, un 3,1% superior ó do ano anterior. Hai que salientar que o núcleo de Arteixo presenta outro descenso no seu VEB xerado. Tras un descenso superior ó 13% en 1997 respecto ó ano 1996, en 1997 o descenso é superior ó 24%.

Respecto á **evolución da actividade**: ingresos, custos e resultados, o cadro **4.1.1.14.** reflicte que no ano 1998 as empresas do subsector agro-gandeiro consideradas no seu conxunto presentaron un resultado neto do exercicio negativo de 1.381,7 millóns de pesetas, fronte ós 8.406,6 millóns de beneficio do ano anterior. Este cambio está influido pola evolución do resultado de actividades extraordinarias, que acadan un valor negativo de 8.917,3 millóns de pesetas.

O resultado de actividades ordinarias permanece practicamente constante, aumentando os ingresos de explotación un 9,6% e o VEB a custo de factores un 5%. En termos dos ingresos de explotación, en 1998 continúa a evolución descendente do VEB a custo de factores e do *cash-flow*, para situarse no 9,7% e no 1,2%, respectivamente.

En relación ó **investimento** e ó **financiamento**, **cadro 4.1.1.15.**, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 4,4% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 8.420,3 millóns de pesetas, un 67,2% inferior existente o ano anterior. O 95,6% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 43,7% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que decrecen un 3,8% respecto ó ano anterior, supoñen o 28,6% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 4%, cun peso relativo do 13,3% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 325,4 miles de millóns de pesetas, un 7,4% superior ó valor de 1997, dos que 133,8 miles de millóns corresponden ó activo fixo

CADRO 4.1.1.17.

Producción dos principais cultivos agrícolas 1997-98

(en Tm.)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Trigo	50.287	97.064	12.000	16.744	18.764	1.024
Centeo	26.368	21.860	2.160	10.648	7.586	1.466
Feixón seco	6.937	4.676	2.650	172	850	1.004
Pataca	564.572	411.428	157.150	99.267	103.818	51.193
Feixón verde	15.935	15.342	970	932	2.310	11.130
Tomate	45.971	32.590	2.320	926	3.114	26.230
Leituga	128.891	21.464	2.690	2.566	1.720	14.488
Pradería polifita (1)	4.468	11.402	3.586	6.815	61	940
Uva vinificación	190.108	136.059	8.575	11.387	54.857	61.240

(1) datos en miles de Tm.
Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

neto (un 12,7% superior respecto ó ano anterior). Os 191,6 miles de millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 3,9% en relación a 1997.

No que á **análise económica e financeira** se refire, o **cadro 4.1.1.16.**, amosa que tódolos indicadores do nivel de actividade presentan uns valores inferiores ós existentes para o conxunto de empresas galegas consideradas. No subsector agro-gandeiro prodúcese en 1998 unha aceleración no crecemento dos ingresos, aumenta lixeiramente o peso relativo dos gastos de persoal e prodúcese unha reducción da carga financeira. Respecto ás rendibilidades e magnitudes asociadas, increméntanse as rendibilidades económica e financeira antes de impostos. A primeira por mor da evolución da marxe e da rotación, e a segunda pola mellora da rendibilidade económica e da reducción do custo da débeda.

• A agricultura.-

A **producción** dos principais cultivos en 1998 está recollida no **cadro 4.1.1.17.**, que amosa o papel destacado da producción da pataca en Galicia. A producción total de Galicia en 1998 foi de 441.428 toneladas, correspondendo un 38,2% da mesma á producción da provincia de A Coruña.

En segundo lugar atópase a producción da uva vinificación, que foi de 136.059 toneladas, sendo a provinica de Pontevedra o principal productor da mesma, con 61.240 toneladas (45%).

Atendendo ó **cadro 4.1.1.18.,** que recolle as **macromagnitudes agrarias** galegas en 1998, o valor monetario da producción total do subsector agrícola ascendeu a 138.571,7 millóns de pesetas, dos que un total de 79.390,6 millóns corresponderon ó reemprego no sector agrario.

A producción total de cultivos forraxeiros e pastos accidentais e praderías naturais, que representa un 51,3% da producción total agraria, está totalmente orientada ó reemprego no subsector agrario. No caso contrario están os outros tres grandes cultivos (tubérculos consumo humano, as hortalizas e o viño), con produccións orientadas claramente ó mercado. Nestes tres últimos grupos, a porcentaxe da producción total adicada ó reemprego é de 9,4%, 6,3%, e 2,6%, respectivamente.

No que atinxe á **contribución** do subsector á producción final agrícola, **cadro 4.1.1.19.**, a máis importante corresponde ó viño e subproductos, con 17.657,3 millóns de pesetas en 1998, que representa o 29,8% do total. Séguen-

CADRO 4.1.1.18.

Macromagnitudes do subsector agrícola 1997-98

(en millóns de pesetas)

_1997_

Cultivos	Produción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Cereais	9.142,6	7.208,0	1.934,6
Leguminosas	2.261,9	212,2	2.049,7
Pallas	1.137,9	1.137,9	
Tubérculos consumo humano	12.220,5	1.750,7	10.469,8
Cultivos forraxeiros	34.900,6	34.900,6	
Cultivos industriais herb.	2,1	2,1	
Pasteiros e prados naturais	22.791,0	22.791,0	
Hortalizas	19.421,6	2.371,3	17.050,3
Cítricos	483,4		483,4
Froitas non cítricas	5.242,2	82,6	5.159,6
Viño e subproductos	21.345,7	379,1	20.966,6
Flores e plantas ornamentais	6.576,8		6.576,8
Sementes selectas e pes	623,5		623,5
Outros industriais	40,7		40,7
Total	**136.190,2**	**70.835,4**	**65.354,8**

_1998_

Cultivos	Produción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Cereais	6.519,4	4.738,0	1.781,4
Leguminosas	1.574,9	85,2	1.489,7
Pallas	830,3	830,3	
Tubérculos consumo humano	11.450,0	1.077,2	10.372,8
Cultivos forraxeiros	38.911,4	38.911,4	
Cultivos industriais herb.			
Pastos accidentais e praderías naturais	32.114,0	32.114,0	
Hortalizas	17.921,8	1.126,4	16.795,4
Cítricos	220,3		220,3
Froitas non cítricas	5.267,3	42,3	5.225,0
Viño e subproductos	18.123,1	465,8	17.657,3
Flores e plantas ornamentais	5.109,8		5.109,8
Sementes selectas e pes	490,8		490,8
Outros industriais	38,6		38,6
Total	**138.571,7**	**79.390,6**	**59.181,1**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.19.

Achega do subsector agrícola á producción final agraria 1997-98

(en millóns de pesetas)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Cereais	1.935	1.781,4	476,2	880,3	272,0	152,9
Leguminosas	2.050	1.489,7	845,0	94,0	249,7	301,0
Tubérculos consumo humano	10.470	10.372,8	4.888,9	2.220,2	1.377,6	1.886,0
Hortalizas	17.050	16.795,4	4.603,4	1.150,3	1.921,7	9.120,2
Cítricos	483	220,3	35,9			184,5
Froitas non cítricas	5.160	5.225,0	1.576,0	1.357,3	633,3	1.658,4
Viño e subproductos	20.967	17.657,3	749,9	2.422,2	4.821,1	9.664,1
Outros industriais	41	38,6				38,6
Flores e plantas ornamentais	6.578	5.109,8	2.776,5	236,8	232,9	1.863,5
Sementes selectas e pés agrícolas	624	490,8	295,2		144,0	51,6
Total	**65.355**	**59.181,1**	**16.247,0**	**8.361,1**	**9.652,3**	**24.920,8**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.20.

Viño: denominacións de orixe 1998-99

	Producción de uva *(en kilos)*		Superficie inscrita *(en Ha)*		Producción viño *(en litros)*	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Ribeira Sacra	1.831.370		1.500		--	--
Ribeiro						
Rías Baixas	3.469.487	12.473.602	2.087	1.978,5		
Valdeorras	–	7.000.000	2.000	1.300	3.270.776	5.142.000
Monterrei	396.396		472		--	--

Fonte: elaboración propia CES-Galicia a partir de datos dos *Consellos Reguladores das Denominacións de Orixe*

lle en importancia as hortalizas e os tubérculos para o consumo humano, con 16.795,4 e 10.372,8 millóns de pesetas, respectivamente.

Segundo a súa **distribución provincial**, o devandito cadro amosa que a provincia de Pontevedra aporta unha maior achega á producción final agraria, con 24.920,8 millóns de pesetas (o 42,1%), seguida da provincia de A Coruña, con 16.247,0 millóns (o 27,5%).

Respecto á situación do **viño** en Galicia, o **cadro 4.1.1.20.** recolle os datos sobre a producción de uva, superficie inscrita e producción de viño facilitados polos consellos reguladores das denominacións de orixe (Ribeira Sacra, Ribeiro, Rías Baixas, Valdeorras e Monterrei).

• *A gandería.-*

O punto de partida para analiza-lo subsector gandeiro vai se-la información recollida no **cadro 4.1.1.21.**, que resume a situación do mesmo nos anos 1997 e 1998. Neste cadro pódese aprecia-la importancia do subsector lácteo en Galicia, que no ano 1998 aportaba o 47,5% do valor total da producción final agraria galega, cun valor de 90.361,7 millóns de pesetas, fronte ós 85.730,6 millóns do ano anterior. Séguenlle en importancia o vacún, o porcino e as aves. Entre estos catro subsectores aportan o 91,6% do total da producción gandeira galega, unha cifra similar á do ano anterior.

O **cadro 4.1.1.22.** reflicte que a provincia de A Coruña é a que aporta unha maior producción final gandeira, con 63.761 millóns de pesetas. A provincia de Lugo é a segunda en canto ó valor da producción final gandeira (59.601 millóns de pesetas) e salienta por se-lo

CADRO 4.1.1.21.

Macromagnitudes do subsector gandeiro 1997-98

1997

(en millóns de pesetas)

	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Vacún: carne e gando	35.930,2		35.930,2
Ovino: carne e gando	1.111,1		1.111,1
Cabrún: carne e gando	513,4		513,4
Porcino: carne e gando	19.012,4		19.012,4
Aves: carne e gando	25.168,2		25.168,2
Coellos: carne e gando	2.573,1		2.573,1
Equino: carne e gando	66,0		66,0
Leite	92.944,7	7.214,1	85.730,6
Ovos	12.516,1	2.564,4	9.951,7
La	36,4		36,4
Esterco	17.490,2	17.490,2	
Traballo animal	1.233,2	1.233,2	
Varios	1.049,7		1.049,7
Total	**209.644,7**	**28.501,9**	**181.142,8**

1998

	Producción total	Reemprego no sector agrario	Contribución á PFA
Vacún: carne e gando	43.221,5		43.221,5
Ovino: carne e gando	1.624,7		1.624,7
Cabrún: carne e gando	717,8		717,8
Porcino: carne e gando	22.835,3		22.835,3
Aves: carne e gando	17.755,1		17.755,1
Coellos: carne e gando	2.902,9		2.902,9
Equino: carne e gando	74,1		74,1
Leite	99.962,1	9.600,4	90.361,7
Ovos	11.621,2	2.067,3	9.553,9
La	18,6		18,6
Esterco	20.769,7	20.769,7	
Traballo animal	1.229,6	1.229,6	
Varios	1.174,6		1.174,6
Total	**223.907,2**	**33.667,0**	**190.240,2**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.22.

Achega do subsector gandeiro á producción final agraria 1997-98

(en millóns de pesetas)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Vacún: carne e gando	35.930,2	43.221,5	14.066,2	9.500,5	12.259,8	7.395,0
Ovino: carne e gando	1.111,1	1.624,7	130,1	518,9	336,8	638,9
Cabrún: carne e gando	514,0	717,8	20,1	227,5	174,3	295,9
Porcino: carne e gando	19.013,0	22.835,3	7.441,6	4.725,9	6.803,3	3.864,5
Aves: carne e gando	25.168,0	17.755,1	475,4	3.363,3	9.365,9	4.550,5
Coellos: carne e gando	2.573,1	2.902,9	690,8	104,0	769,5	1.338,6
Equino: carne e gando	125,1	74,1	51,0			23,1
Leite	85.730,6	90.361,7	38.061,3	40.118,5	2.314,7	9.867,2
Ovos	9.951,7	9.553,9	2.329,4	596,5	3.142,5	3.485,5
La	36,4	18,6	5,2	4,7	6,0	2,7
Varios	1.049,7	1.174,6	489,9	441,8	103,0	139,9
Total	**181.202,9**	**190.240,2**	**63.761,0**	**59.601,6**	**35.275,8**	**31.601,8**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.23.

Censo de saneamento gandeiro 1999: explotacións e reses

Número de vacas	Nº de explotacións		Total reses	Vacas		
	Totais	Leite		Totais	Leite	Carne
1-2	24.841	8.727	50.382	35.715	10.772	24.943
3-4	12.073	3.522	61.997	41.493	12.268	29.225
5-9	16.344	7.238	170.793	109.615	45.438	64.177
10-19	15.024	10.150	333.850	206.284	129.582	76.702
20-49	8.593	7.201	409.758	242.362	195.511	46.851
>=50	785	787	102.438	58.310	49.947	8.383
Total	**77.660**	**37.625**	**1.129.218**	**693.779**	**443.518**	**250.281**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

primeiro productor de leite. Pola súa banda, Ourense (32.275,8 millóns) presenta o maior valor da producción final gandeira no caso das aves.

En relación ó gando bovino, os **cadros 4.1.1.23.** e **4.1.1.24.** amosan a distribución do censo bovino segundo datos oficiais. En 1999 houbo un total de 77.660 explotacións adicadas a este tipo de animais (un 9,1% menos das que se rexistraron en 1998), das que 30.406 estaban ubicadas na provincia de A Coruña e 25.807 en Lugo. Nas explotacións galegas, das que segundo os datos da consellería, 37.625 estaban adicadas ó leite, había un total de 1.129.218 reses, o que implica que o número medio de reses por explotación foi de 14,4, fronte ás 10,3 no ano 1998.

En Galicia, un 32% das explotacións teñen unha ou dúas reses, porcentaxe que se eleva ata o 68,6% se o límite máximo se establece en nove reses por explotación.

O devandito cadro amosa que o 63,9% do total de vacas galegas e o 48,4% das explotacións (37.625) está dirixida á producción de leite, en tanto que o 36,1% restante das vacas galegas va para a producción de carne.

A producción total de leite en Galicia en 1997 foi de 1.890,5 miles de toneladas. En 1998, a producción total de leite ascende a 2.128,1 toneladas –cando a cota asignada ascendeu a 1.638,9 miles de toneladas, das que 1.630,6 miles de toneladas corresponden ás vendas a industrias–, das que 221,1 se adican ó

CADRO 4.1.1.24.

Censo de saneamento gandeiro 1998-99: bovino

	1998					1999					
	Explotacións	Total vacas			Outros B.	Explotacións		Total vacas			Outros B.
	Total		Vacas Leite	Vacas Carne		Total	Leite		Vacas V. Leite	Vacas V. Carne	
A Coruña	32.735	282.907	201.296	81.611	56.593	30.406	16.429	283.650	204.084	79.466	210.806
Lugo	27.472	327.942	196.829	131.113	65.080	25.807	11.311	290.680	171.658	119.022	199.969
Ourense	8.520	40.330	9.471	30.859	4.064	7.017	1.217	36.236	8.039	28.197	7.376
Pontevedra	16.682	83.993	59.367	24.626	15.559	14.430	8.568	83.233	59.737	23.596	17.268
Total	**85.409**	**735.172**	**466.963**	**268.209**	**141.296**	**77.660**	**37.525**	**693.799**	**443.518**	**250.281**	**435.419**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.25.

Producción de leite 1997-98 (1)

(en miles de litros)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Producción total	1.890.492	2.128.085	906.347	929.097	50.367	242.274
Consumo/Transformación	134.611	221.085	107.123	85.055	1.930	26.976
Producción comercializada	1.755.881	1.907.000	799.223	844.042	48.437	215.298

(1) avances

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.26.

Cota leiteira asignada ás CC.AA. 1998

	Toneladas
Andalucía	416.826
Aragón	81.569
Asturias	605.175
Baleares	107.861
Cantabria	470.818
Castela e León	749.152
Castela A Mancha	159.852
Cataluña	547.283
Estremadura	40.497
Galicia	**1.638.907**
venda a industrias	**1.630.626,4**
vendas directas	**8.280,5**
Madrid	92.955
Rexión de Murcia	19.016
Navarra	156.122
País Vasco	250.821
A Rioxa	17.817
Comunidade Valenciana	39.610
Total	5.394.281

Fonte: *Instituto Lácteo e Gandeiro de Galicia*

CADRO 4.1.1.27.

Censo de gando porcino 1998 (1)

	Porcino de reprodución				
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Reproduc. >=50 kg	**85.186**	29.683	13.280	28.209	14.014
Verróns	**2.320**	801	527	644	348
Total reproductoras	**82.866**	28.882	12.753	27.565	13.666
Cubertas	**61.108**	20.466	8.864	22.126	9.652
Cubertas 1ª vez	**4.379**	1.746	897	944	792
Non cubertas	**4.080**	1.839	593	885	763
Non cubertas 1ª vez	**13.299**	4.831	2.399	3.610	2.459

	Porcino de cebo				
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Reproduc. >=50 kg	**656.719**	206.763	116.845	178.639	154.472
Verróns	**199.717**	83.895	32.416	42.116	41.290
Total reproductoras	**206.091**	56.214	38.569	59.266	52.042
Cubertas	**250.911**	66.654	45.860	77.257	61.140
Cubertas 1ª vez	**172.632**	52.604	31.149	40.141	48.738
Non cubertas	**78.181**	14.050	14.613	37.116	12.402
Non cubertas 1ª vez	**98**	-	98	-	-

(1) datos do mes de decembro

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

CADRO 4.1.1.28.

Producción de carne 1997-98: número de reses sacrificadas

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Bovino	**401.906**	**408.423**	138.603	80.009	98.063	91.748
Ovino	**60.160**	**71.287**	14.855	10.687	33.133	12.612
Cabrún	**46.002**	**32.586**	2.364	2.290	27.399	533
Porcino	**1.050.866**	**1.139.655**	367.382	47.104	32.505	692.664
Equino	**1.280**	**1.428**	648	447	88	245
Aves (1)	**57.774**	**56.837**	2.374	9.051	27.768	17.644
Coellos	**3.607**	**4.152**	1.405	-	-	2.747

(1) en miles
Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

consumo/transformación, e 1.907 á producción comercializada (**cadros 4.1.1.25**. e **4.1.1.26.**).

En relación ó gando porcino, o **cadro 4.1.1.27.** reflicte que a meirande parte do porcino é considerado como porcino de cebo (86,1%), estando éste concentrado fundamentalmente nas provincias de Ourense e A Coruña.

Finalmente, o **cadro 4.1.1.28.** amosa a producción de carne por tipos. Atendendo ó número de reses sacrificadas, salienta o sector porcino, 1.139.655 porcos sacrificados (un 8,4% máis que no ano anterior), seguido do gando bovino, con 408.423 reses (un 1,6% superior a 1997).

Atendendo á súa desagregación provincial, Pontevedra destaca no eido do gando porcino ó acoller o 60,8% do total de reses sacrificadas en 1998, en tanto que A Coruña salienta no bovino, cun 33,9% do total de sacrificios. Ourense, pola súa banda, é o primeiro productor de gando ovino e cabrún, dos que abrangue o 46,5% e 84,1% do total de reses sacrificadas, respectivamente.

4.1.2.- Subsector mar-industria

O **cadro 4.1.2.1.** reflicte a contía dos programas adicados á pesca que están recollidos nos Presupostos Xerais da Xunta. As primeiras medidas son as referidas á "ordenación, reestructuración fomento e mellora da producción pesqueira de cultivos mariños" (programa 614B) con 5.105 millóns de pesetas, indicando así que un dos principais obxectivos do exercicio 1999 foi o desenvolvemento da acuicultura mediante a reordenación de polígonos de bateas e parques de cultivo, balizamento e sinalización de polígonos e parques, e a planificación e distribución da explotación dos recursos mariños; o 723A "construcción e renovación da flota pesqueira" con 3.553 millóns, dirixido á reestructuración, renovación e modernización da flota de cara á consecución, dunha rápida adaptación dos recursos dispoñibles ás necesidades futuras derivadas da xestión racional dos recursos pesqueiros.

Xunto a este programa salienta o 722A "transformación, conservación e comercialización de productos mariños" (3.481 millóns), que ten entre os seus obxectivos, potencia-la competitividade das empresas do sector mediante a concesión de subvencións de capital que auxilien o financiamento de investimentos encamiñados ó aforro enerxético, á racionalización dos procesos productivos, á utilización de especies novas ou infrautilizadas, etc., así como ó establecemento de novos centros de traballo en zonas socieconómicamente en declive que permitan a creación de emprego.

• ***A producción.-***
A producción controlada de **pesca fresca**

CADRO 4.1.2.1.

Presupostos consolidados da Consellería de Pesca 1998-99: distribución dos créditos por programas

(en millóns de pesetas)

	1998	1999	99/98 (%)
Ensinanzas pesqueiras	473,3	352,0	-25,6
Formación Profesional F.S.E.	581,3	840,0	44,5
Protección e mellora do medio ambiente	214,7	234,0	9,0
Protección e mellora do medio natural marítimo	435,2	474,0	8,9
Dirección e Servicios Xerais de Pesca	1.781,7	1.815,0	1,9
Promoc. cooperativa e social e divulgac. da tecnoloxía pesqueira	1.404,5	1.357,0	-3,4
Ordenación, reestruct., fomento e mellora da producción pesqueira de cultivos mariños	946,1	5.105,0	439,6
Regulación das produccións e dos mercados pesqueiros	108,9	99,0	-9,1
Plan galego de investigación e desenv. tecnolóxico	492,3	534,0	8,5
Elab. e difusión estatística	9,8	11,0	12,2
Medio mariño	186,5	287,0	53,9
Desenv. sostible da explotación dos recursos mariñ.	1.224,5	1.859,0	51,8
Transf., conserv. e comerc. dos productos mariños	3.287,3	3.481,0	5,9
Promoc. productos pesqueiros e fom. da calidade	627,6	541,0	-13,8
Equipamentos pesqueiros	293,1	322,0	9,9
Ordenación, reestruct. e renov. da flota pesqueira	6.609,1	3.553,0	-46,2
Servicios ás actividades marítimas	96,6	229,0	137,1
Plan crecemento do emprego	600,0		-
Total	**19.372,5**	**21.093,0**	**8,9**

Fonte: Xunta, *Presupostos xerais da C.A.*

en Galicia descendeu no último ano un 8,1% respecto ó ano anterior, para situarse nas 157.302,8 toneladas, fronte ás 171.118,2 toneladas do ano 1998. Tal e como reflicte o **cadro 4.1.2.2.**, este descenso débese, ó igual que no ano anterior, á caída da producción dos cefalópodos, crustáceos e peixes (8,9% respecto ó ano anterior), que supera ó aumento dos bivalvos e gasterópodos e equinodermos, que aumentan a súa producción en 1999 un 6%.

O **valor da producción** dos productos pesqueiros considerados no **cadro 4.1.2.2.** medrou en 1999 un 6,3% en relación con 1998 para situarse nos 61.526,6 millóns de pesetas. Atendendo ás diferentes especies, o devandito cadro reflicte un aumento do valor da producción de tódalas especies agás os cefalópodos, que descende un 24% respecto ó ano anterior.

O **cadro 4.1.2.3.** recolle as 5 principais lonxas en 1999 no que a producción controlada se refire, e a súa comparación co ano 1998. Como se pode apreciar, estes 5 portos representan o 56,5% do total da producción controlada en Galicia e o 67,4% do valor da mesma.

Do devandito cadro despréndese que o porto de Ribeira é o máis importante en termos de producción, con 29.356,2 toneladas, seguido do porto de Vigo, con 24.079,6 toneladas. Comparado co ano anterior, o de Vigo foi, en termos de producción, o único destes portos que experimentou un crecemento (6,4%) en 1999.

En termos de valor da producción en primeira venda, destaca o forte crecemento do porto de Celeiro en 1999, que aumenta o seu valor nun 183,9% respecto ó ano anterior, con 16.566,6 millóns de pesetas.

O **cadro 4.1.2.4.** reflicte a **producción acuícola** galega en 1999 onde se pode aprecia-la importancia dos moluscos bivalvos e, sobre todo, a importancia do mexillón no que á producción e valor en primeira venda se refire.

Galicia aumentou en 1999 a producción

CADRO 4.1.2.2.

Producción de pesca fresca en primeira venda 1998-99 (1)

Especies	Producción			Valor		
	1998	1999	99/98	1998	1999	99/98
	(en Tm.)		*(%)*	*(en millóns de ptas)*		*(%)*
Bivalvos e Gasterópodos	8.733,8	9.214,4	5,5	6.689,40	7.610,95	12,1
Cefalópodos	8.122,3	7.266,3	-10,5	3.724,27	3.002,97	-24,0
Crustáceos	1.986,3	1.812,8	-8,7	3.653,13	4.013,32	9,0
Peixes	151.751,2	138.414,4	-8,8	43.539,17	46.828,74	7,0
Equinodermos	524,7	595,0	13,4	57,92	70,65	18,0
Total	**171.118,17**	**157.302,8**	**-8,1**	**57.663,88**	**61.526,64**	**6,3**

(1) datos provisionais
Fonte: *Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura*

CADRO 4.1.2.3.

Producción pesqueira controlada en primeira venda nas 5 primeiras lonxas 1998-99 (1)

Lonxa	Producción			Valor		
	1998	1999	99/98	1998	1999	99/98
	(en Tm.)		*(%)*	*(en millóns de pesetas)*		*(%)*
Ribeira	33.054,4	29.356,2	-11,2	4.683,9	4.826,1	3,0
Vigo	22.639,7	24.079,6	6,4	10.289,9	11.938,7	16,0
Burela	14.490,5	13.881,8	-4,2	4.140,2	5.431,2	31,2
Coruña (2)	12.444,5	11.759,4	-5,5	2.806,7	2.703,1	-3,7
Celeiro	10.527,0	9.836,3	-6,6	5.835,8	16.566,6	183,9
Total 5 primeiras lonxas	93.156,1	88.913,4	-4,6	27.756,5	41.465,7	49,4
Total	**171.118,2**	**157.339,3**	**-8,1**	**57.663,9**	**61.526,6**	**6,7**

(1) datos provisionais
(2) subastadores
Fonte: *Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura*

CADRO 4.1.2.4.

Producción acuícola 1998-99 (1)

	1998		1999	
	Producción	Valor en primeira venda	Producción	Valor en primeira venda
	(en Tm.)	*(en millóns de pesetas)*	*(en Tm.)*	*(en millóns de pesetas)*
Moluscos bivalvos	267.568	22.436	271.326	25.883
mexilón	258.000	14.910	258.869	17.384
ostra plana	2.540	1.330	3.277	1.863
ostra rizada	49	9	7	1
ameixa fina	914	1.794	1.027	2.194
ameixa babosa	2.554	2.613	2.659	1.676
berberecho	2.452	909	3.535	1.147
ameixa rubia	306	260	361	295
ameixa xaponesa	604	476	1.443	1.245
pectínidos	72	69	149	77
vieira	77	66	--	--
ameixa S.E			22	18
Peixes	2.648	3.205	3.047	3.866
rodaballo	1.818	2.798	2.535	3.612
salmón	798	380	504	240
polbo	32	27	8	16

(1) datos provisionais
Fonte: *Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura*

de moluscos bivalvos un 1,4% para acada-la cifra de 271.326 toneladas producidas e un valor en primeira venda de 25.883 millóns de pesetas (un 15,4% superior ó valor de 1998). No caso concreto do mexillón, a producción acadou as 258.869 toneladas en 1999 (869 máis que no ano anterior) e un valor en primeira venda de 17.384 millóns de pesetas, 2.474 millóns máis que en 1998.

A producción acuícola de peixe aumentou en 1999 un 15,1% e o seu valor en primeira venda, un 20,6%. Destaca o crecemento da producción e do valor en primeira venda do rodaballo, con aumentos do 39,4% e do 29,1%, respectivamente, que superan o descenso experimentado polo salmón e o polbo.

• ***O emprego.-***

O número de persoas ocupadas no sector pesqueiro galego aumentou ó longo de 1999, pasando dos 29,1 miles de persoas de 1998 ós 33,8 de 1999. Neste ano, o peso relativo da ocupación do subsector pesqueiro aumenta desde o 3,2% de 1998 ata o 3,6% do ano 1999. A provincia de Pontevedra é a que acolle a maior porcentaxe da poboación ocupada na pesca, con 16,8 miles de persoas (49,7% da poboación galega adicada á pesca).

O emprego neste subsector presenta unha concentración na poboación ocupada con idades comprendidas entre os 25 e 54 anos, xa que este grupo de idade acolle ó 81,1% da poboación ocupada na pesca (na economía galega, a poboación ocupada neste grupo de idade representa o 75,3%).

• ***Empresas mixtas.-***

Ante a falla de caladoiros nos que pescar, a flota galega e española de longa distancia tivo que reorientarse nos últimos anos. Unha solución ó problema foi a constitución de sociedades mixtas en países con recursos pesqueiros abondantes para lograr así non só o aprovisionamento senón tamén mante-los postos de traballo.

Atendendo ós datos recollidos no **cadro 4.1.2.5.**, no ano 1998 había un total de 20 sociedades ou empresas mixtas rexistradas en Galicia, que estaban asociadas a 7 países. Estas empresas contaban cun total de 25 buques que presentaban 17.590,7 TRB. É nas illas Malvinas onde hai máis empresas mixtas rexistradas (sete), que contan con 8 buques e unha capacidade de 9.978,1 TRB, que representa o 56,7% da capacidade total das empresas mixtas rexistradas en Galicia.

En relación ó número de traballadores, en 1998 había un total de 387 traballadores rexistrados.

• ***Indicadores empresariais.-***

Tal e como reflicte o **cadro 4.1.2.6.**, Ardán inclúe no subsector mar-industria un total de 737 empresas, cun emprego medio de 26 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 83.737 millóns de pesetas e uns ingresos de explotación de 558.572,4 millóns.

O grupo de actividades máis numeroso é o de distribución de peixes e mariscos, que está formado por 349 empresas, que presentan uns ingresos de explotación de 222.976,3 millóns de pesetas, que supoñen o 39,9% dos ingresos totais do subsector. Séguenlle en orde de importancia as actividades de extracción pesqueira (252), que salientan por seren as que presentan o maior VEB a custo de factores xerado (32.560,3 millóns de pesetas), que representa o 38,9% do total xerado polo subsector.

Vigo é o principal **núcleo de localización** no que ó valor engadido bruto a custo de factores xerado polas empresas se refire, cun total de 26.047,4 millóns de pesetas, un 0,3% máis que no ano 1997. Comparado co total xerado polo

CADRO 4.1.2.5.

Sociedades mixtas no sector da pesca rexistradas 1998

países coas que están asociadas	número de empresas	número de buques	TRB
Argentina	2	2	1.021,23
Australia	1	1	1.489,33
Illas Malvinas	7	8	9.978,06
Mozambique	2	6	1.114,14
Namibia	5	5	3.138,02
Senegal	2	2	645,45
Uruguay	1	1	204,44
Total	**20**	**25**	**17.590,67**

Fonte: *Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura*

CADRO 4.1.2.6.

Complexo mar-industria 1998: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Extracción pesqueira e actividades relacionadas	252	106.980,31	32.560,32	11.176,38	129.694,92	26
Acuicultura	33	10.068,91	2.675,56	1.161,83	16.726,53	20
Elab., manip., depós. e conservación de pescado	44	73.210,26	15.072,22	4.319,10	64.238,59	71
Conservas de pescado	59	145.336,59	19.721,82	4.821,29	94.165,31	93
Distribución de pescados e mariscos	349	222.976,30	13.707,10	3.749,30	81.924,33	10
Total	**737**	**558.572,36**	**83.737,01**	**25.227,91**	**386.749,68**	**26**
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	**6,63%**	**10,05%**	**7,79%**	**8,64%**	**9,69%**	

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.2.7.

Complexo mar-industria 1997-98: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1997	1998	98/97
Vigo	25.962,29	26.047,41	0,3
Ribeira	5.199,50	6.137,05	18,0
A Coruña	5.281,89	5.452,00	3,2
Redondela	5.669,80	5.321,85	-6,1
Cangas	4.730,29	5.042,27	6,6
Carballo	4.160,55	4.702,07	13,0
Pobra do Caramiñal	3.125,92	4.065,25	30,0
Marín	3.345,29	3.296,68	-1,5

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.2.8.

Evolución da actividade no complexo mar-industria 1997-98: ingresos, custos e resultados

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Ingresos de explotación	476.338,42	100,00	558.572,36	100,00	17,3
Consumo e outros gastos de explotación	395.507,24	83,03	474.835,35	85,01	20,1
Valor engadido bruto a custo dos factores	80.831,18	16,97	83.737,01	14,99	3,6
Gastos de persoal	50.801,48	10,66	52.644,38	9,42	3,6
Resultado económico bruto da explotación	30.029,70	6,30	31.092,63	5,57	3,5
Amortizacións	12.063,43	2,53	12.907,32	2,31	7,0
Resultado económico neto da explotación	17.966,27	3,77	18.185,31	3,26	1,2
Resultado financeiro	- 6.039,60	-1,27	- 5.515,36	-0,99	8,7
Ingresos financeiros	5.375,32	1,13	4.984,17	0,89	-7,3
Gastos financeiros	11.414,93	2,40	10.499,53	1,88	-8,0
Resultado de actividades ordinarias	11.926,66	2,50	12.669,96	2,27	6,2
Resultado de actividades extraordinarias	6.697,52	1,41	4.347,44	0,78	-35,1
Resultado antes de impostos	18.624,18	3,91	17.017,40	3,05	-8,6
Impostos	3.993,97	0,84	4.696,81	0,84	17,6
Resultado neto do exercicio	14.630,22	3,07	12.320,59	2,21	-15,8
Cash-flow	26.693,65	5,60	25.227,91	4,52	-5,5

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.2.9.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo mar-industria 1997-98

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	(%)	(en millóns de pesetas)	(%)	
Activo total	343.639,89	100,00	386.749,68	100,00	12,5
Activo fixo (neto)	139.866,03	40,70	150.060,26	38,80	7,3
Gastos amortizables	1.295,76	0,38	1.257,35	0,33	-3,0
Inmobilizado inmaterial	4.912,62	1,43	4.682,40	1,21	-4,7
Inmobilizado material	91.096,49	26,51	98.974,66	25,59	8,6
Outro inmobilizado	42.346,76	12,32	44.907,56	11,61	6,0
Outro activo fixo	214,39	0,06	238,29	0,06	11,1
Circulante neto	203.773,87	59,30	236.689,42	61,20	16,2
Existencias	55.653,80	16,20	71.154,00	18,40	27,9
Debedores	124.643,29	36,27	134.226,13	34,71	7,7
Tesourería	12.970,42	3,77	17.154,49	4,44	32,3
Outro activo circulante	10.506,35	3,06	14.154,81	3,66	34,7
Fontes de financiamento	343.639,89	100,00	386.749,68	100,00	12,5
Financiamento permanente	184.617,00	53,72	205.001,08	53,01	11,0
Fondos propios	113.544,29	33,04	124.894,62	32,29	10,0
Recursos alleos l/p	52.494,31	15,28	58.330,21	15,08	11,1
Ingresos distribuidos en varios exercicios	18.578,39	5,41	21.776,25	5,63	17,2
Acreedores a curto plazo	159.022,90	46,28	181.748,60	46,99	14,3
Fondo de rotación	44.750,97	13,02	54.940,82	14,21	22,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.2.10.

Complexo mar-industria 1997-98: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	6,94%	11,41%	14,29%	23,65%	10,21%	15,89%	1,72%	3,34%	0,58%	0,96%	3,15%	3,24%
1997	10,17%	10,26%	14,58%	24,26%	10,40%	16,54%	1,96%	3,18%	0,77%	1,12%	3,21%	3,06%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	5,48%	6,80%	2,59%	3,55%	1,82	1,89	11,70%	16,90%	2,42%	2,74%	1,63	2,46
1997	6,52%	6,62%	2,63%	3,46%	1,89	1,84	12,71%	14,92%	2,99%	3,09%	1,61	2,54

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.1.

Achega do subsector forestal á produción final agraria 1997-98

(en millóns de pesetas)

	1997	1998				
	Total	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Madeiras	34.115,4	30.606,9	12.301,9	6.778,9	3.862,9	7.663,2
Outros productos e aproveitamentos forestais	5.801,2	6.185,0	2.550,7	2.090,3	689,0	855,0
Total	**39.916,6**	**36.791,9**	**14.852,6**	**8.869,2**	**4.551,9**	**8.518,2**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria*

subsector, o VEB xerado polas empresas ubicadas en Vigo en 1998 representan o 31,1% do total, cando no ano anterior esa porcentaxe era do 32,1%. Ribeira, despois do aumento do 18% no seu VEB xerado, se converte na segunda área en canto á importancia do VEB, superando a A Coruña e Redondela, que a adiantaban o ano anterior (**cadro 4.1.2.7.**).

No que á **evolución da actividade**: ingresos, custos e resultados se refire, o **cadro 4.1.2.8.** amosa un crecemento do resultado de actividades ordinarias nun 6,20% e unha redución do resultado neto do exercicio de 1998 do 15,8% respecto a 1997. En termos absolutos, o VEB aumenta en 1998 (3,6%), aínda que en termos relativos, o peso do VEB no total de ingresos (aumentan un 17,3%) descende dun 17% ata o 15% de 1998.

En relación ó **investimento** e ó **financiamento**, **cadro 4.1.2.9.**, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 23,2% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 54.940,8 millóns de pesetas, un 22,8% superior ó existente o ano anterior. O 76,8% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 53% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que medran un 10% respecto ó ano anterior, supoñen o 32,3% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 11,1%, cun peso relativo do 15,1% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 386,7 miles de millóns de pesetas, un 12,5% superior ó valor de 1997, dos que 150,1 miles de millóns corresponden ó activo fixo neto (un 7,3% superior respecto ó ano anterior). Os 236,7 miles de millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 16,2% en relación a 1997.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, **cadro 4.1.2.10.**, no período 97-98 prodúcese, a diferencia do acontecido no conxunto de empresas galegas, unha desaceleración no crecemento dos ingresos de explotación. Prodúcese tamén un descenso do peso relativo dos gastos de persoal e unha reducción da carga financeira. As rendibilidades económica e financeira descenden neste período por mor, a primeira, da baixada da marxe e da rotación de activos, e a segunda, debido á evolución da rendibilidade económica que supera o efecto da mellora do custo da débeda.

4.1.3.- Subsector silvicultura-madeira

A contribución do subsector silviculturamadeira á producción final agraria de 1998 foi de 36.791,9 millóns de pesetas, dos que o 83,2% correspondeu ó subsector madeiras. Como reflicte o **cadro 4.1.3.1.**, a provincia de A Coruña é a que realiza a maior contribución

CADRO 4.1.3.2.

Licencias de cortas de madeira en Galicia e España 1999: distribución por especies

(en m3 c.c.)

	Coníferas					Frondosas					Total
	Piñeiro silvestre	Piñeiro pinaster	Piñeiro radiata	Outros	Total	Chopo	Eucaliptos	Quercíneas	Outros	Total	
Galicia	35.024	845.481	184.367	4.414	1.069.286	3.197	747.840	39.076	40.522	830.635	1.899.921
99/98 *(%)*	27,40	0,71	52,13	209,97	8,05	4,72	-11,20	3,72	-10,36	-10,50	-0,93
España	661.202	2.016.468	1.668.739	668.252	5.014.661	606.680	1.861.429	181.600	312.066	2.961.775	7.976.436
99/98 *(%)*	-0,04	12,55	-21,51	-20,31	-7,44	4,63	-18,74	-36,43	-16,58	-16,10	-10,86

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

CADRO 4.1.3.3.

Licencias de cortas de madeira en Galicia e España 1999: distribución segundo tipo de monte

(en m3 c.c.)

	Montes públicos	Montes particulares	Total
Galicia	439.572	1.460.349	1.899.921
99/98 *(%)*	-0,64	-1,01	-0,93
España	2.648.790	5.327.646	7.976.436
99/98 *(%)*	5,58	-17,02	-10,86

Fonte: *Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación*

CADRO 4.1.3.4.

Complexo silvicultura-madeira 1998: actividades que comprende o grupo

(en millóns de pesetas)

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
Explotación e aserrado de madeira	121	25.181,76	5.212,97	1.231,25	17.552,26	15
Fabr. de estruct. de madeira e pezas de carpint.	100	24.520,59	6.246,32	1.381,27	18.569,44	19
Fabr. de chapas, taboleiros, aglomerados e fibras	20	98.199,72	23.682,77	12.691,56	89.318,58	105
Fabricación doutros productos de madeira	35	6.810,88	1.873,15	406,00	4.313,68	19
Fabricantes de papel, artígos de papel e cartón	22	10.237,77	2.257,53	793,19	8.370,86	23
Fabricantes de mobles	69	12.173,11	4.044,48	643,77	7.642,66	19
Fabricantes de mobles auxiliares	32	11.335,13	3.545,69	852,07	8.154,40	34
Distribución de madeiras e chapas	122	57.547,44	6.932,74	2.047,86	35.980,09	14
Distribución de mobles	183	34.910,51	6.178,46	1.108,12	21.998,31	10
Servicios forestais	11	1.783,95	615,89	125,82	1.205,57	22
Total	**715**	**282.700,86**	**60.589,99**	**21.280,91**	**213.105,85**	**19**
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas	**6,44%**	**5,09%**	**5,64%**	**7,28%**	**5,34%**	

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.5.

Complexo silvicultura-madeira 1997-98: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

(en millóns de pesetas)

Núcleos	1997	1998	98/97
Santiago	11.134,64	11.807,73	6,0
Vigo	2.898,59	3.395,54	17,1
San Cibrao das Viñas	2.928,63	3.306,52	12,9
A Coruña	2.703,45	3.175,42	17,5
San Sadurniño	1.480,84	2.913,84	96,8
Rábade	2.010,26	2.394,66	19,1
Lugo	1.730,29	2.032,83	17,5
Pontevedra	1.942,67	1.969,77	1,4

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.6.

Evolución da actividade no complexo silvicultura-madeira 1997-98: ingresos, custos e resultados

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	*(%)*	*(en millóns de pesetas)*	*(%)*	
Ingresos de explotación	242.351,57	100,00	282.700,86	100,00	16,6
Consumo e outros gastos de explotación	191.089,38	78,85	222.110,87	78,57	16,2
Valor engadido bruto a custo dos factores	51.262,19	21,15	60.589,99	21,43	18,2
Gastos de persoal	28.199,93	11,64	32.022,06	11,33	13,6
Resultado económico bruto da explotación	23.062,26	9,52	28.567,92	10,11	23,9
Amortizacións	7.672,76	3,17	8.768,23	3,10	14,3
Resultado económico neto da explotación	15.389,49	6,35	19.799,69	7,00	28,7
Resultado financeiro	- 2.968,56	-1,22	- 3.027,47	-1,07	-2,0
Ingresos financeiros	2.740,95	1,13	2.551,14	0,90	-6,9
Gastos financeiros	5.709,52	2,36	5.578,60	1,97	-2,3
Resultado de actividades ordinarias	12.420,93	5,13	16.772,22	5,93	35,0
Resultado de actividades extraordinarias	1.938,14	0,80	1.778,59	0,63	-8,2
Resultado antes de impostos	14.359,07	5,92	18.550,81	6,56	29,2
Impostos	4.642,76	1,92	6.038,14	2,14	30,1
Resultado neto do exercicio	9.716,30	4,01	12.512,67	4,43	28,8
Cash-flow	17.389,07	7,18	21.280,91	7,53	22,4

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.7.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo silvicultura-madeira 1997-98

	1997		1998		98/97
	(en millóns de pesetas)	*(%)*	*(en millóns de pesetas)*	*(%)*	
Activo total	179.977,35	100,00	213.105,85	100,00	18,4
Activo fixo (neto)	73.479,47	40,83	90.762,99	42,59	23,5
Gastos amortizables	540,52	0,30	833,31	0,39	54,2
Inmobilizado inmaterial	2.772,85	1,54	4.129,96	1,94	48,9
Inmobilizado material	49.415,31	27,46	60.090,72	28,20	21,6
Outro inmobilizado	20.709,48	11,51	25.700,74	12,06	24,1
Outro activo fixo	41,31	0,02	8,26	0,00	-80,0
Circulante neto	106.497,88	59,17	122.342,86	57,41	14,9
Existencias	41.289,01	22,94	47.770,09	22,42	15,7
Debedores	50.787,97	28,22	59.045,04	27,71	16,3
Tesourería	6.678,88	3,71	7.990,87	3,75	19,6
Outro activo circulante	7.742,02	4,30	7.536,87	3,54	-2,6
Fontes de financiamento	179.977,35	100,00	213.105,85	100,00	18,4
Financiamento permanente	91.127,25	50,63	111.788,08	52,46	22,7
Fondos propios	71.258,28	39,59	83.935,59	39,39	17,8
Recursos alleos l/p	17.217,49	9,57	24.791,18	11,63	44,0
Ingresos distribuidos en varios exercicios	2.651,49	1,47	3.061,32	1,44	15,5
Acreedores a curto plazo	88.850,09	49,37	101.317,77	47,54	14,0
Fondo de rotación	17.647,79	9,81	21.025,09	9,87	19,1

Fonte: *Ardán*

CADRO 4.1.3.8.

Complexo silvicultura-madeira 1997-98: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	13,38%	11,41%	22,13%	23,65%	15,53%	15,89%	3,28%	3,34%	1,25%	0,96%	3,50%	3,24%
1997	16,81%	10,26%	22,38%	24,26%	16,01%	16,54%	3,49%	3,18%	1,51%	1,12%	3,52%	3,06%

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
1998	6,97%	6,80%	3,64%	3,55%	1,82	1,89	15,41%	16,90%	3,22%	2,74%	2,63	2,46
1997	7,16%	6,62%	3,89%	3,46%	1,84	1,84	14,90%	14,92%	3,73%	3,09%	2,66	2,54

Fonte: *Ardán*

á producción final, con 14.852,6 millóns de pesetas, seguida de Lugo e Pontevedra, con 8.869,2 e 8.518,2 millóns de pesetas, respectivamente.

Os **cadros 4.1.3.2.** e **4.1.3.3.** reflicten as **licencias de cortas** de madeira atendendo a súa distribución por especies e por tipos de montes. En Galicia, os datos de 1999 reflicten que as licencias de cortas de madeira acadaron unha cifra de 1.899,9 miles de metros cúbicos c.c., (un 0,9% inferior á do ano anterior). Deste total, o 56,3% correspondeu a licencias de coníferas e o restante 43,7%, a especies frondosas.

Comparado con España, onde as licencias de cortas descenderon un 10,9% no ano 1999 respecto ó ano anterior, o total de licencias en Galicia representou o 23,8% das licencias españolas, porcentaxe que ascende ó 28% no caso das frondosas.

Atendendo á súa distribución por tipo de monte, sinalar que en Galicia un 76,9% correspondeu a licencias nos montes particulares e un 23,1% a montes públicos, cando en España esas porcentaxes ascenderon ó 66,8% e 33,2% , respectivamente (**cadro 4.1.3.3.**).

• ***Indicadores empresariais.-***

Tal e como reflicte o **cadro 4.1.3.4.**, seguindo o criterio de selección de empresas de Ardán, o subsector silvicultura-madeira está formado por 715 empresas, cun emprego medio de 19 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 60.590 millóns de pesetas. O devandito cadro amosa que as actividades máis importantes, segundo o número de empresas, son as de distribución de mobles (183 empresas), distribución de madeiras e chapas (122), e explotación e aserrado da madeira (121), que acollen ó 59,6% das empresas do subsector. Non obstante, a actividade máis importante no que ó VEB e ós ingresos se refire é a de fabricación de chapas, taboleiros, aglomerados e fibras, que xera o 34,7% dos ingresos e o 39,1% do valor engadido bruto a custo de factores.

Atendendo á **distribución xeográfica** das empresas segundo o VEB xerado polas mesmas, **cadro 4.1.3.5.**, Santiago é o principal núcleo de localización de empresas, xa que os 11.807,7 millóns de pesetas xerados neste área representan o 19,5% do total do VEB xerado polo subsector.

O **cadro 4.1.3.6.** amosa un bo comportamento da actividade das empresas do subsector, xa que aumentan o resultado de actividades ordinarias (un 35%), os beneficios das mesmas (28,8%), así como o VEB a custo de factores (18,2%) e o *cash-flow* (22,4%). En termos dos ingresos de explotación, aumentan tanto o VEB a custo de factores como o *cash-flow*, pasando do 21,2% e 7,2%, respectivamente, de 1997 ós 21,4% e 7,5%, respectivamente, de 1998.

En relación ó **investimento** e ó **financiamento**, **cadro 4.1.3.7.**, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 17,2% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 21.025,1 millóns de pesetas, un 19,1% superior ó existente o ano anterior. O 82,8% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 52,5% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que medran un 17,8% respecto ó ano anterior, supoñen o 39,4% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 44%, cun peso relativo do 11,6% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 213.105,9 millóns de pesetas, un 18,4% superior ó valor de 1997, dos que 90.763 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 23,5% superior respecto ó ano anterior). Os

122.342,9 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 14,9% en relación a 1997.

En referencia á **análise económica financeira**, **cadro 4.1.3.8.**, no período 1997-98, prodúcese unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, fronte ó medre experimentado pola empresa galega considerada no seu conxunto. Redúcese a rendibilidade económica por mor do descenso da marxe, permanecendo a rotación de activos practicamente constante; en tanto que a rendibilidade financeira antes de impostos aumenta polo efecto da reducción do custo da débeda. ■